



ת"פ 36602/09/15 - מדינת ישראל, המאשימה נגד מפלח סלימאן, הנאשם

בית משפט השלום בטבריה

בפני כב' השופט יריב נבון

11 ינואר 2018

ת"פ 36602-09-15 מדינת ישראל נ'

סלימאן

בעניין:

מדינת ישראל - המאשימה

נגד

מפלח סלימאן - הנאשם

נוכחים:

מטעם המאשימה: עו"ד אבנר ידידי

מטעם הנאשם: בעצמו וב"כ עו"ד באדר כמין

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

הטיעונים לעונש בתיק זה נשמעו לפני חודשים רבים, ולמעשה גזר הדין היה מוכן להקראה ביום 13.11.17. על אף האמור, גזר הדין לא ניתן במועד האמור, ומעת לעת נדחו הדיונים לבקשת הנאשם וסנגוריו המתחלפים אף הם מעת לעת, וזאת כדי לאפשר לנאשם להגיע להסדר תשלומים עם רשויות המס, ואף לשלם סכום כספי בכדי לצמצם ככל שניתן את חובו, ולהסיר את המחדל.

על אף האמור, למעט סכום של ₪ 50,000 ששולם מזה זמן רב, עד היום לא שולם סכום נוסף ולמעשה התרשמתי כי מדובר בניסיון גרירת רגליים תוך החלפת סנגורים, וסבורני כי בשלה העת לסיים את ההליך, ולכן גזר הדין יוקרא כעת.

ניתנה והודעה היום כ"ד טבת תשע"ח, 11/01/2018 במעמד הנוכחים.

יריב נבון, שופט



גזר דין

כתב האישום ותיאור ההליך בבית המשפט:

1. על פי הנטען בחלק הכללי לכתב האישום, ביום 1.5.2010 רשם הנאשם את עסקו "הר הגליל" כעוסק מורשה, כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1975 (להלן: "**חוק מע"מ**"). בשנים 2010 - 2011 (להלן: "**התקופה הרלוונטית**") שימש הנאשם כמנהל פעיל יחיד של העסק האמור וחייב היה להגיש דוחות תקופתיים במועד ובדרך שנקבעו בחוק ובתקנות.

2. על פי המתואר **באישום הראשון** לכתב האישום, הוציא הנאשם לעסק - 9 חשבוניות מס מזויפות ע"ש עוסקים שונים שלא כדין. במטרה להשתמט או להתחמק מתשלום מס ותוך שימוש במרמה ותחבולה, הוציא הנאשם חשבוניות מס על שם העוסקים "**חוצבי הנגב והדרום**" ו- "**שניאור הנדסק ובנין**", מבלי שעשה עם חברות אלו עסקה כלל (להלן: "**החשבוניות הפיקטיביות**"). הנאשם רשם את החשבוניות הפיקטיביות בספרי הנהלת החשבוניות של עסקו, כמפורט בנספח א'1 לכתב האישום. סכום העסקאות אשר נרשם בחשבוניות הפיקטיביות הינו בסך 1,215,800 ₪ כשהמס בגין הינו בסך 194,528 ₪. בתקופה הרלוונטית אף ניכה הנאשם מס תשומות בסך 31,782 ₪ מבלי שהיה לו מסמך כאמור בסעיף 38 לחוק מע"מ וללא תיעוד או מסמכים כלל, כמפורט בנספח א'2 לכתב האישום, וזאת במטרה להתחמק ולהשתמט מתשלום המס. הנאשם אף הגיש למנהל מע"מ 3 דוחות כוזבים בהם ניכה את מס התשומות שלא כדין, הן זה הגלום בחשבוניות הפיקטיביות והן זה אשר נוכה ללא מסמך, בסך כולל של - 226,310 ₪. לנוכח האמור, מיוחסות לנאשם באישום הראשון העבירות הבאות:

א. **9 עבירות של הוצאת חשבוניות מס או מסמך הנחזה להיות חשבונית מס, מבלי שעשה או התחייב לעשות לגביהן עסקה, זאת לפי סעיף 117(ב)(3) לחוק מע"מ;**

ב. **3 עבירות של ניכוי מס תשומות ללא מסמך כאמור בסעיף 38, לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ;**

ג. **3 עבירות של הגשת דוחות כוזבים במטרה להתחמק משלום מס, לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק מע"מ;**

ד. **עבירה של זיוף, הסתרה, השמדה או שינוי של פנקס או מסמך אשר נדרש לנהלו או למסרו, לפי סעיף 117 (ב)(7) לחוק מע"מ;**

ה. **עבירה של שימוש בכל מרמה או תחבולה, לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק מע"מ.**

3. עוד נטען **באישום השני** כי בתקופה הרלוונטית הוציא הנאשם לחברת "**נ.א. אבו ג'בל**" - 8 חשבוניות מס כוזבות שסכומי העסקאות הרשומות בהן הוגדל שלא כדין באופן שאינו משקף אל נכון את היקף העבודה האמיתית, וזאת במטרה לסייע לאחר להתחמק או להשתמט מתשלום מס אמת, כמפורט בנספח ב' לכתב



האישום. סכום החשבוניות הפיקטיביות האמורות הינו 750,400 ₪ כשסכום המס הגלום בהן הינו 120,064 ₪. עוד נטען כי בתקופה שבין 1/2011 ועד 10/2011, הוציא הנאשם חשבוניות מס מהעסק שלו בגין עסקאות עם לקוחות שונים, אך לא דיווח על מלוא עסקאותיו בדוחות התקופתיים שהגיש למנהל מע"מ וזאת במטרה להתחמק מתשלום מס. סך העסקאות בתקופה זו עמד על - 2,194,372 וקרן המס הגלומה בהן עומדת על סך של 351,099 ₪. הנאשם הגיש 4 דוחות תקופתיים כוזבים למנהל מע"מ בהם לא דיווח כאמור על מלוא עסקאותיו. בדוחות שהגיש עבור חודשים 7/2011 עד 10/2011 ציין הנאשם כי היו לו "אפס עסקות" תוך שהוא משמיט מאותם דוחות עסקות בגין קיבל תמורה בסך של - 615,785 ₪ שהמע"מ בגינם הינו בסך של - 98,526, כמפורט בנספח ג' לכתב האישום. הנאשם שלשל את כספי המס לכיסו וזאת מתוך בצע כסף גרידא, תוך שליחת יד בכספי ציבור, באופן שיטתי ולאורך תקופה ארוכה. לנוכח האמור, מיוחסות לנאשם באישום השני העבירות הבאות:

א. 8 עבירות של הוצאת חשבוניות מס או מסמך הנחזה להיות חשבונית מס, מבלי שעשה או התחייב לעשות לגביהן עסקה, זאת לפי סעיף 117(ב)(3) לחוק מע"מ;

ב. 4 עבירות של הגשת דוחות כוזבים במטרה להתחמק משלום מס, לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק מע"מ;

ג. עבירה של שימוש בכל מרמה או תחבולה, לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק מע"מ.

4. על פי הנטען **באישום השלישי** לכתב האישום, הנאשם לא הגיש במועד ובמודע, כנדרש בחוק ובתקנות לפיו, את הדוחות התקופתיים עבור חודשים 12/2011 עד 6/2012 (כולל) למרות שהייתה לו פעילות עסקית באותה תקופה, ובכך גרם לפגיעה בקופה הציבורית. לנוכח האמור, מיוחסות לנאשם באישום השלישי **7 עבירות של אי הגשת דוח שיש להגישו לפי החוק והתקנות.**

5. בישיבה שהתקיימה בתאריך 19.9.2016 חזר בו הנאשם מכפירתו, הודה והורשע בכל העבירות המיוחסות לו בכתב האישום. הודאת הנאשם ניתנה לאחר שהדברים הוסברו לו ברחל בתך הקטנה, כמפורט בפרוטוקול ישיבה זו. לאחר הודאתו, ובעקבות בקשת הנאשם וסנגורו לאפשר לנאשם להסיר חלק ממחדליו עובר לשמיעת הטיעונים לעונש, נדחה הדיון בעניינו מספר פעמים לשם כך. בד בבד, לנוכח קיומה של חובת קבלת תסקיר בעניינו של הנאשם מפאת גילו בעת ביצוען של העבירות, הופנה הנאשם לשירות המבחן.

6. בישיבה שהתקיימה בתאריך 6.7.2017 נדחתה בקשת ב"כ הנאשם לדחות שוב את הדיון על מנת לבוא בדברים עם המאשימה ומנהל מע"מ, וזאת מאחר והתרשמתי כי עסקינן בגרירת רגליים מטעם הנאשם וסנגורו אשר לא עומדת מאחוריה כל כוונה אמתית וכנה להסיר, ולו חלקית, את המחדלים. בישיבה זו שמעתי את דבריו של מנהל החשבונות מטעם הנאשם, התובע הגיש את גיליון הרשעותיו הקודמות של הנאשם וכן טיעונים לעונש בכתב, ונעתרתי לבקשת הסנגור להגיש אף את טיעוניו לעונש בכתב.



טיעונים לעונש מטעם המאשימה :

7. **ב"כ המאשימה** סקר בטיעונו בכתב את עובדות כתב האישום, את העבירות הרבות אותן ביצע הנאשם במהלך התקופה הרלוונטית ואת השלכותיהן על הקופה הציבורית. לשיטתו, מתחם הענישה ההולם את נסיבות ביצוען של העבירות בהן הורשע הנאשם נע בין 10 ל - 24 חודשי מאסר בפועל; מאסר על תנאי הנע בין 7 ל - 12 חודשים וקנס כספי בשיעור שבין 22,000 ₪ ל - 44,000 ₪.

8. לדבריו הנאשם ביצע עבירות מס רבות, 30 במספר, באופן שיטתי, לאחר תכנון מוקדם ולאורך תקופה ממושכת, במטרה להתחמק מתשלום מס ולכן אין עסקין במעידה חד פעמית או במעשים שנעשו בהיסח הדעת. בכך לדבריו פגע הנאשם פגיעה חמורה בערכים המוגנים - השוויון בנטל המס בין כלל אזרחי המדינה ופגיעה בקופה הציבורית. קרן חוב המס הפלילי (נומינלי) הנובעת מן העבירות הללו עומדת על סך של - 444,900 ₪. הנאשם לא הסיר מחדלו למעט סכום זעום במהלך הליך זה. לדבריו לנסיבות האישיות של הנאשם אין להעניק משקל בעבירות מסוג זה. לכן, לנוכח מדיניות הענישה הנהוגה המחייבת מאסר ממושך לריצוי בפועל, המלצתו המסויגת של שירות המבחן ועברו הפלילי של הנאשם, סבור ב"כ המאשימה כי יש לגזור על הנאשם עונשים ברף העליון של מתחם הענישה, דהיינו 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי; וקנס כספי בחלקו העליון של המתחם המוצע.

טיעונים לעונש מטעם ב"כ הנאשם:

9. בטיעונו בכתב, ציין **ב"כ הנאשם** כי מדובר בנאשם בן 26 כיום, התחתן לפני כשנה ואשתו בהיריון מתקדם (באותה עת). העבירות המתוארות בכתב האישום בוצעו בין השנים 2010 - 2011, דהיינו כשהיה בן 19 בלבד, וכתב האישום הוגש בחלוף 4 שנים מביצוען, בלא הסבר מניח את הדעת לשהיו זה. לדבריו, המאשימה נקטה באכיפה בררנית בהתעלמה מחלקו של מעורב נוסף בביצוען של העבירות, יחד עם הנאשם, ונמנעה מהגשת כתב אישום כנגדו (טענה אותה שלל ב"כ המאשימה בדיון שהתקיים ביום 6.7.2017 בציינו כי בוצעה חקירה מקיפה בהקשר זה אך לא נמצאה תשתית ראייתית מספקת להגשת כתב אישום כנגד האחר. לנוכח האמור, לא מצאתי טעם להתייחס במסגרת גזר הדין להשלכות טענה זו).

10. ב"כ הנאשם הפנה להודאת הנאשם ולחיסכון הטמון בה. לדבריו, הנאשם שילם עד כה על חשבון חובו סך של 50,000 ₪ ואף פנה לרשויות מע"מ מס' פעמים על מנת להסדיר את עניינו אך נדחה. לדבריו, גילו הצעיר של הנאשם וחוסר ניסיונו באותה תקופה עמדו בעוכריו. ב"כ הנאשם הפנה לאמור בתסקיר שירות המבחן, לקשיים אותם העלה הנאשם בפני קצינת המבחן וביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן, אשר הינו גוף מקצועי אשר בחן את מכלול השיקולים הנדרשים. כל ענישה, מעבר לעבודות שירות, תפגע בנאשם ובמשפחתו קשות. ב"כ הנאשם סבור כי יש לשלב את הנאשם בתוכנית טיפולית כאמור בתסקיר שירות המבחן וכן לחייבו בתשלום קנס כספי מינימאלי.

11. בישיבה שהתקיימה בתאריך 6.7.2017 שמעתי את דבריו הנאשם אשר הלן רבות על היחס כלפיו מאת פקיד מע"מ אליהם פנה, ואף טען טענות מהן ניתן להסיק כי הוא חוזר בו מהודאתו. על אף האמור, מאחר והודאת הנאשם התקבלה בפה מלא ולאחר שהדברים הוסברו לו היטב הן על ידי סנגורו והן על ידי בית המשפט,



כמפורט לעיל, סברתי כי מדובר בטענות אשר נולדו כדי לחמוק מן העונש בלבד ואין אינן מצדיקות חזרה מהודאה, בקשה אשר אף כלל לא נתבקשה.

12. לא למותר לציין, כי מועד הקראת גזר הדין נדחה מס' פעמים, לבקשת הנאשם ובא כוחו, על מנת לאפשר לו להסיר את מחדליו. לאחר שהתרשמתי כי המחלוקת בין הצדדים בכל הנוגע להסדר התשלומים המוצע אינה עמוקה ובלתי ניתנת לגישור, ומאחר וממילא לא הסדיר הנאשם את חובו על אף הדחיות אשר ניתנו לו, לא מצאתי טעם בדחייה נוספת של מתן גזר הדין, על אף בקשת הנאשם.

תסקיר שירות המבחן :

13. לנוכח גילו של הנאשם בעת ביצוען של העבירות, הוגש לעיוני תסקיר (חובה) מאת שירות המבחן.

14. מתסקיר שירות המבחן עולה כי עסקין בנאשם בן 26, נשוי, עובד כשכיר בתחום הבניין. לחובתו הרשעה קודמת בגין עבירות מרמה בגינה ריצה מאסר בעבודות שירות. בהתייחסו לעבירות בהן הורשע קיבל הנאשם אחריות פורמאלית בלבד. לדבריו הוא נפל קורבן ונוצל ע"י אחרים אשר פיתו אותו לפתוח עסק על שמו. לדבריו, הכיר אדם שהזדהה בפניו בשם בדוי וביקש ממנו שיייע לו בהעברת ניירת והדפסת חשבוניות לאדם אחר במג'דל שמס, זאת תמורת כסף. לדבריו הוא התפתה לקחת חלק בהעברת הכספים שהוזרמו לו ואף נעתר לבקשת האחר להירשם כ"עוסק מורשה" בתחום הבניין ואף נענה לבקשתו שלא לספר לאחרים על כך. לדבריו, בתחילה הרגיש כי יש תמורה לעשייתו ואף עסק בעבודות בניין קטנות בכפרו. לדברי הנאשם אותו אחר קיבל שיקים והמיר אותם במזומן על שם העסק שלו בנוסף לעוד פעולות אחרות כמתואר בכתב האישום. לאחר מכן, כאשר השיקים חזרו, העסק פשט רגל. הנאשם ביטא הבנה למשמעות הפגיעה בקופת המדינה אך טען כי לא נהנה מהכספים.

15. הנאשם הביע צער וחרטה על מעשיו אך הציג עמדה קורבנית והתמקד במחירים הכלכליים והנפשיים עבורו. שירות המבחן התרשם כי הנאשם פעל לצורך קידום האינטרס האישי שלו תוך התעלמות מהשלכות התנהלותו ומגבולות החוק ולכן קיים סיכון בינוני עד גבוה להישנות התנהגות עוברת חוק בתחום הזיוף והמרמה בעתיד. לכן, סבור שירות המבחן כי יש מקום לשלב את הנאשם בתוכנית טיפולית מתאימה לעברייני מרמה. לאור האמור לעיל, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם מאסר שירוצה בעבודות שירות, קנס כספי, מאסר מותנה וכן צו מבחן למשך שנתיים, במהלכו ישולב בקבוצה טיפולית.

דין והכרעה:

16. לפי סעיף 40 ג' לחוק העונשין, בקביעת מתחם העונש ההולם, בהתאם לעקרון ההלימה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, מידת הפגיעה בו ובמדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

הערכים החברתיים שנפגעו:



17. בתי המשפט הדגישו רבות את החומרה שיש לייחס לעבירות כלכליות. ברע"פ 977/13 אודיז'ני מדינת ישראל (מיום 20.2.13) נפסק:

"בית משפט זה כבר קבע, לא אחת, כי עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה - בקופה הציבורית, והעקיפה - בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס...לאור הלכה זו הותוותה בפסיקה מדיניות הענישה, לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס תוך מתן הבכורה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם (רע"פ 674/13 ליטווק נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (28.1.2013); רע"פ 9742/11 רייך נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.2.2012); רע"פ 7310/10 חן נ' מדינת ישראל (3.11.2010)). עוד נקבע, כי בגין עבירות אלו, אין להסתפק, ככלל, בהשתת עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, אלא יש למצות את הדין עם העבריינים באמצעות הטלת עונש מאסר בפועל, המלווה בקנס כספי (רע"פ 5358/12 שוקרון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.7.2012); רע"פ 8581/11 סטיון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (30.11.2011); רע"פ 3137/04 חג'י נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], (18.4.2004))."

18. הנאשם פגע בערך המוגן המרכזי בעבירות המס שהוא השוויון בנטל המס. על כל אזרח במדינה החובה להפריש מהכנסותיו סכומי מס, כפי שנקבע בחוקי המס השונים. התנהלות הנאשם, אשר חמק במשך תקופה ממושכת ובצורה מתוחכמת למדיי מתשלומי מס שונים ובסכומים ניכרים, פוגעת משמעותית בקופה הציבורית ומאופיינת אף בפגיעה בציבור הרחב. הפגיעה בקופה הציבורית משמעותה פגיעה בציבור רחב של משלמי מיסים כחוק הנדרשים לשלם שיעורי מס גבוהים יותר בשל כך שקיימים נישומים אחרים, דוגמת הנאשם, אשר חומקים מתשלום מס אמת (ראה בהקשר זה - רע"פ 512/04 מוחמד אבו עביד ואח' נ' מדינת ישראל (תק-על 2004 (2) 209).

מדיניות הענישה הנהוגה:

19. לא אחת פסקו בתי המשפט כי המדיניות הרצויה לגבי עבירות פיסקליות הינה הטלת עונש מאסר בפועל, אשר לא ירוצה בעבודות שירות (ראו למשל האמור ב- רע"פ 10284/06 יהודה פוקס נ' מדינת ישראל). להלן מספר דוגמאות הממחישות את מדיניות הענישה המחמירה בעבירות מסוג זה:

א. רע"פ 3350/15 אבנר בואהרון נ' מדינת ישראל (מיום 17.3.2016): המבקש הורשע ב- 16 עבירות של ניכוי מס תשומות, מבלי שהיו לו את המסמכים הנדרשים לכך, וכן 11 עבירות של מסירת ידיעה כוזבת, או מסירת דו"ח או מסמך אחר הכוללים ידיעה כאמור. בית המשפט העליון קבע כי העונש שנגזר על המבקש, בשתי הערכאות דלמטה - 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל; 10 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך ₪ 10,000 היו עונש ראוי ואין להתערב בו:



"התרשמתי שהערכאות הקודמות העניקו משקל ראוי גם: למצבו הבריאותי של המבקש, לחלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות ולנסיבות אישיות נוספות שלו. מעבר לכך - ואף שהדבר לא נטען על ידי המבקש, אציין כי לא מצאתי שהעונש שהושת על המבקש חורג לחומרא ממדיניות הענישה הראויה שנקבעה בעניינים כגון דא (השוו: רע"פ 4394/14 פיקהולץ נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.08.2014); רע"פ 2945/15 אבו חנין נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (03.05.2015))."

ב. רע"פ 7964/13 יוחנן רובינשטיין נ' מדינת ישראל (מיום 31.12.2013): בית המשפט העליון אישר את פסק דינו של בית המשפט המחוזי, אשר התערב בעונש שהוטל על המערער בבית משפט שלום בגין ביצוע עבירות לפי פקודת מס הכנסה וחוק מס ערך מוסף. בית המשפט העליון העמיד את עונשו על- 24 חודשי מאסר בפועל; מאסר על תנאי וקנס כספי בשיעור 80,000 ₪. לעניינו, יפים הדברים הבאים שנאמרו על ידי בית המשפט העליון:

"המבקש הורשע בביצוע עבירות חמורות שתכליתן התחמקות מתשלום מסאמת, תוך שהוא מנפיק חשבוניות פיקטיביות, לועצמו ועבור אחרים. חומרתן של עבירות המסנעוזה בפגיעתן בקשה בערך השוויון, העומד ביסוד חובת השלום המס. ההתחמקות הבלתי חוקית מתשלום מסאמת, מגדילה את עול המס המוטל על אזרחי המדינה, והיא פוגעת בקופה הציבורית. אין צריך לומר, כי באותה השעה, המתחמק ממסנה משרותיה של המדינה, הממונים מכיסיהם שלא זרחים שומרי חוק. חומרה זו היא שהביאה למדיניות ענישה מחמירה הנוגעת לעבירות המס, ובמסגרתה ישלב כראתה אינטרס הציבורי על פני שיקולים הנוגעים לנסיבותיה ואישיות של המבקש ולקשייו הכלכליים. ככלל, הרשעה בעבירות מסתגורא אחריה הטלת עונש מאסר אחריסורגו בריחלצדהטלתו של קנס כספי, אשר נועד לפגוע בכדאיות הכלכלית של ביצוע העבירות."

ג. רע"פ 2638/13 אלי עובדיה נ' מדינת ישראל (מיום 28.4.13): נדחתה בקשת רשות ערעור שעניינה העונש שהושת על המערער בבימ"ש השלום, אשר הופחת בבימ"ש המחוזי, בגין הרשעתו בעבירות גניבה ומרמה ובעבירות מיסוי וכלכלה. בית המשפט קבע כי יש להעדיף את שיקולי ההרתעה והגמול על פני נסיבות אישיות של עברייני המס, וכי בגין עבירות אלו יש להטיל עונשי מאסר לריצוי בפועל בצירוף קנסות משמעותיים. עונש המאסר בפועל הועמד על 15 חודשים וקנס בסך 100,000 ₪.

ד. רע"פ 3385/13 חיים דימיטשטיין נ' מדינת ישראל (מיום 29.5.2013): נדחה ערעור על גזר דין בגין הרשעתו, לאחר שמיעת ראיות, ב - 38 עבירות של ניכוי מס תשומות ללא מסמך ואי הגשת דוחות במועד לפי חוק מע"מ. נגזרו על המערער 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל, 6 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסכום של 10,000 ₪.



ה. רע"פ 11640/05 סופר סטאר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (14.5.06). נדון מקרה של השתמטות ממע"מ בסך 270,000 ₪, המערער נדון ל - 10 חודשי מאסר בפועל וקנס של 100,000 ₪.

ו. רע"פ 1552/11 לוי נ' מדינת ישראל (מיום 27/2/11): נדון עניינו של נאשם, אשר כנגדו הוגש כתב אישום המייחס לו 6 עבירות של אי תשלום מס שנוכה, עבירה של אחריות מנהל וכן עבירה של אי הגשת דו"ח במועד. בית משפט השלום גזר עליו 12 חודשי מאסר בפועל, 24 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך של 180,000 ש"ח או 12 חודשי מאסר תמורתו. בין היתר, התייחס בית משפט השלום לכך שהמחדל לא הוסר במלואו, על אף שניתנה לנאשם ארכה של למעלה משנה להסירו. בית המשפט המחוזי קיבל באופן חלקי את הערעור על גזר הדין, קיצר את תקופת המאסר שהוטלה על הנאשם ל-8 חודשי מאסר בפועל וכן הפחית את הקנס לסך של 80,000 ש"ח, וזאת בזיקה להסרת המחדל מאז גזר הדין בבית משפט השלום. בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור וקבע כי לא מצא סטייה מנורמת הענישה המצדיקה התערבותה של ערכאה נוספת בעניינו של הנאשם.

ז. רע"פ 9415/10 סולימאני נ' מדינת ישראל (מיום 22/12/10): נדון עניינו של נאשם, אשר כנגדו הוגשו שני כתבי אישום המייחסים לו עבירות מס שונות בניגוד לחוק מע"מ. סכום המס הכולל אותו לא שילם הנאשם לרשויות מע"מ עמד על שני מיליון ₪ לערך. בית משפט השלום השית על הנאשם 24 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך של 10,000 ש"ח או 50 ימי מאסר תמורתו, וכן התחייבות עצמית בסך של 50,000 ש"ח. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור על גזר הדין וקבע כי אין מקום להתערב בעונש, אשר ניתן במסגרת הסדר דיוני בין הצדדים. בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור וקבע כי לא מצא סטייה מנורמת הענישה המקובלת בעבירות אותן ביצע הנאשם, וכי העונש שהוטל על הנאשם הוא עונש ראוי.

ח. ע"פ 17917-07-16 (מחוזי - נצרת) אפל-קום בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל (מיום 29.3.17) (להלן: "עניין אפל-קום"); במקרה זה, הורשעו הנאשמים, חברה ומנהלה, בגין 24 עבירות של ניכוי מס תשומות ללא מסמך בסכום כולל של 491,286 ₪; 16 עבירות של מסירת ידיעה או דו"ח כוזבים; שימוש במרמה ותחבולה וניהול פנקסי חשבונות כוזבים. בנוסף, הורשעו הנאשמים, בתיק אשר צורף, אף בעבירות לפי פקודת מס הכנסה. בית המשפט המחוזי בנצרת אישר הן את מתחם הענישה שנקבע על ידי בית משפט השלום: 6 - 24 חודשי מאסר בפועל; מאסר מותנה מרתיע וקנס הנע בין 20,000 ל - 80,000 ₪, והן את העונשים אשר נגזרו על הנאשמים: 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל בנוגע לנאשם 2, מאסר מותנה וקנס כספי בסך 40,000 ₪, אשר הוטל על הנאשמים, חברה ובעל מניותיה, יחד ולחוד. בקשת רשות ערעור אשר הוגשה על ידי הנאשמים לבית המשפט העליון נדחתה אף היא, לאחר שבית המשפט העליון קבע כי המתחם והענישה שנקבעה בעניין זה אינם חורגים מרמת הענישה המקובלת (רע"פ 3580/17, מיום 29.5.17).

20. הנה כי כן, מן הפסיקה ניתן להתרשם כי הן מתחם הענישה והן העונש בגדרו נגזרים בעיקר מסכום המס שלא שולם, ממספר העבירות בהן הורשע הנאשם ואף מן השאלה האם הנאשם הסיר את מחדליו.



נסיבות הקשורות בביצוע העבירות:

21. עובר לקביעת מתחם הענישה, על בית המשפט להתחשב בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. בהקשר זה מן הראוי להתחשב בשיקולים הבאים:

א. **מידת האשם בביצוע העבירה** - הנאשם פעל בגפו, כבעליו היחיד של העסק, על מנת לגרוף רווח כספי מהעבירות שביצע. הנאשם ביצע את העבירות לאורך זמן, בשיטתיות ובתחכום, זאת על אף ניסיונו להציג מצג של התנהלות כושלת ותמימה או להטיל את מלוא האחריות למעשיו על כתפיו של אחר אשר זהותו כלל אינה ידועה למאשימה, וייתכן כי אף לנאשם עצמו (ראו בהקשר דברי הנאשם בתסקיר שירות המבחן). ההחלטה שלא לדווח לרשויות המס בגין הכנסות העסק במשך תקופה ממושכת הינה החלטה מודעת ומכוונת מטרה, פרי תכנון מוקדם, וודאי שאינה עניין רגעי או מקרי. הנאשם אף ציין בפני שירות המבחן כי פעל למעשה כשותפו של האחר ואף הרגיש בתחילת הדרך כי יש תמורה כספית לעשייתו (הקלוקלת והבלתי חוקית). לכן, משבחר הנאשם, אף אם גרסתו נכונה, לטמון ראשו בחול וליהנות מפירות המרמה כלפי רשויות המס והקופה הציבורית, אין לא אלא להלין על עצמו בלבד.

ב. **מידת הנזק שנגרם או שצפוי היה להיגרם מהעבירה שבוצעה** - הנזק שנגרם מביצוען של עבירות על חוק מע"מ נמדד לפי סכום המס שלא שולם לרשות. ב"כ המאשימה טען כי סכום קרן המס הפלילי בגין אי תשלום מע"מ עמד על 444,900 ₪. מן הראוי לזכור כי לסכום זה יש להוסיף ריבית והפרשי הצמדה כדין עד התשלום בפועל, אשר רובו ככולו לא שולם עד עצם היום הזה. מדובר בסכום מס גבוה אשר ללא ספק יש בו כדי לגרום לנזק לקופה הציבורית. הנאשם נהנה למעשה במשך תקופה לא מבוטלת ממתח רווחים ניכר, אשר נבע, בין היתר, מכך שהתחמק מתשלום המס.

ג. **הנסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה** - ב"כ הנאשם טען כי הנאשם ביצע את העבירות לאחר שלא עמד בפיתוי שהציב בפניו אותו אחר, זאת אף לנוכח גילו הצעיר בעת ביצוען של העבירות. הנאשם וסנגורו אף ניסו, כאמור, להעביר את האחריות למחדליו של הנאשם אל אותו אחר. לא אחת נקבע כי מצב כלכלי קשה של נאשם, או התנהלות כושלת, כשלעצמם, אינם יכולים להוות שיקול להקלה בעונש, וודאי שלא שיקול מכריע לכך. לא למותר לציין כי טענה דומה נטענת, כדבר שבשגרה, על ידי מרבית הנאשמים המורשעים בעבירות מס. התחשבות מפליגה בהם, אך בשל טענה זו, תגדע את הענף האוחז ותומך בדיני המס ולמעשה בכך ייצא חוטא נשכר. הנאשם יכול היה להפסיק את ביצוען של העבירות כל אימת שרצה, על אף גילו הצעיר בעת ביצוען (עברו הפלילי מלמד כי הטענה בדבר תמימותו רחוקה מן האמת, כפי שיפורט להלן), ולנסות להסדיר את חובו ובכך לצמצם את נזקו ואת הפגיעה בקופה הציבורית אך בחר שלא לעשות כן. למעשה אלמלא פעילות יזומה של רשויות המס הדבר אף לא היה מתגלה. עוד אציין כי לא הוצגו ראיות של ממש לביסוס טענות הנאשם בהקשר זה.



קביעת מתחם הענישה:

22. בחינת נסיבותיו העובדתיות של המקרה שלפני מלמדת כי קיים קשר הדוק בין כלל העבירות בהן הורשע הנאשם ולכן יש להתייחס אליהן כאירוע אחד לצורך קביעת מתחם הענישה. ביצוע העבירות, על אף פריסתן לאורך זמן, הינו חלק מאותה תכנית עבריינית להתחמק מתשלומי מס.

23. סבורני כי לשם קביעת מתחם הענישה הראוי, בנסיבות המקרה שלפני, ניתן להקיש מקביעות בתי המשפט העליון והמחוזי בעניין אפל קום, שם אושר, כאמור, מתחם הנע בין 6 ל - 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל. עם זאת, מאחר ולנאשם, להבדיל מאפל קום, לא יוחסו עבירות לפי פקודת מס הכנסה, סבורני כי המתחם הראוי הינו כדלקמן: **6 עד 18 חודשי מאסר בפועל; מאסר מותנה מרתיע בגין עבירות מס; קנס כספי בין 20,000 ל- 80,000 ש"ח. לא מצאתי כי קיימות נסיבות המצדיקות חריגה לחומרה או לקולא ממתחם זה.**

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה:

24. בהתאם לסעיף 40 יא' לחוק העונשין, בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדר מתחם העונש ההולם, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת לנסיבות הבאות:

א. הנאשם צעיר, בן 26 כיום, נשוי. אין חולק כי כל עונש, בעיקר מאסר לריצוי בפועל, יהא בו כדי לפגוע משמעותית בנאשם ובמשפחתו.

ב. **הרשעות קודמות** - לנאשם הרשעה אחת בגין עבירות שעניינן שימוש במסמך מזויף בכוונה לקבל דבר, זיוף, קבלת דבר במרמה וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (ת"פ 11736-10-13 שלום - עכו, גזר דין מיום 27.12.2015). עיון בגזר הדין נשוא תיקו הקודם מלמד כי הנאשם, במסגרת אותו עסק נשוא כתב האישום שלפני ("הר הגליל"), קיבל בשנת 2011 מחברה מסוימת שיק תמורת עבודה. על אף שהשיק המקורי הוחלף באחר, עשה הנאשם שימוש במרמה בצילום השיק המקורי וקיבל תמורתו הלוואה, שלא כדן. בגין מעשיו נדון הנאשם ל - 3 חודשי מאסר אשר רוצו בעבודות שירות, מאסר מותנה וקנס בסך 4,000 ₪. הנה כי כן, מהרשעתו הקודמת ניתן ללמוד אודות מעשים נוספים שביצע הנאשם בתקופה הרלוונטית לכתב האישום שלפני ואף להתרשם כי הינו מתוחכם ובעל "מעוף" ותעוזה, וכי התנהלות זו של מרמה כלפי אחרים וכלפי הרשויות הייתה התנהלותו השגרתית. לנוכח האמור יש לדחות את טענת הנאשם בדבר תמימותו באותה תקופה בשל גילו הצעיר וניצולו על ידי אחר.

ג. **הודאה ונטילת אחריות** - הנאשם הודה במיוחס לו ובכך ללא ספק חסך זמן שיפוטי יקר ונכבד, לכן יש להתחשב בכך במסגרת הענישה. על אף האמור הנאשם נטל אחריות חלקית וניסה לייחס את האחריות למעשיו לאחר.



ד. **שיהוי בהגשת כתב האישום** - אין ספק כי שיהוי כה ממושך של מעל 4 שנים בהגשת כתב האישום מחייב הקלה מסוימת בעונשו של הנאשם. לא שמעתי הסבר לכך מפי ב"כ המאשימה, על אף שידוע לבית המשפט כי חשיפתן וחקירתן של עבירות מס הינה קשה ומורכבת, ברוב המקרים כעבור זמן רב מעת ביצוען של העבירות לנוכח אופיין הייחודי, ואף מחייבות הן השקעת מאמצים ומשאבים רבים.

ה. התחשבתי בטענת בדבר מצבו הכלכלי של הנאשם, על אף שזו אינה מבוססת על ראיות כלשהן למעט טענות הנאשם וסנגורו. נתתי דעתי אף לפגיעה הצפויה למשפחתו של הנאשם בהקשר זה, לנוכח העונש שייגזר על הנאשם, ואף לאמור בתסקיר שירות המבחן בהקשר זה.

23. קנס כספי הינו רכיב עונשי משמעותי ומתחייב בנסיבות העניין, לנוכח מהותן של העבירות. נקבע לא אחת כי יש להכות נאשם בכיסו בעת קביעת גובה הקנס בגין ביצוען של עבירות מס, אך זאת מבלי להתעלם מנסיבות המקרה (ראו ע"פ 3829/13 **שניידר נ' מדינת ישראל**, מיום 10.10.13). במקרה שלפניי הנאשם, לטענת בא כוחו, הסיר חלק ממחדליו. הנאשם לא טען כי אינו חייב דבר לרשויות המס אלא חובו נובע מהתנהלות כושלת שלו ומכך שנוצל על ידי אחר. לנוכח האמור מן הראוי היה כי הנאשם יעשה מאמץ רב יותר על מנת לצמצם את חובו, לפחות עובר לשיבת הטיעונים לעונש. בהקשר זה יובהר כי ניתנו לנאשם הזדמנויות רבות לשם כך, בהתחשב בהצעות ובהצהרות השונות שהוצגו במהלך הדיונים, אך למעט הסרה מזערית זו והגשת דוחות אפס בנוגע לאישום השלישי, לא התרשמתי כי מאחורי הצהרת הנאשם (וגורמים נוספים מטעמו אשר התייצבו והעידו בפניי) עמדה כוונה אמיתית וכנה להסרה מלאה של מחדליו. סבורני כי אם כך היה הדבר, הייתה לנאשם הזדמנות פז לנצל את הדחיות אשר ניתנו לו על ידי בית המשפט לשם כך. למעט התכתבויות שונות והצהרות לפיהן רשויות המס הן אשר מונעות ממנו להסדיר את חובו, לא התרשמתי כי הנאשם עשה מאמץ לגייס סכום נכבד כדי לסלק ולו חלק מחובו המצטבר. לכן אין מנוס אף מהטלת קנס כספי הולם, זאת בהתחשב בעתירת ב"כ המאשימה ובמתחם המוצע על ידו בהקשר זה.

24. להרתעת היחיד והרבים משקל מכריע בקביעת העונש אשר יושת על עברייני מס. עסקינן בעבירות קלות יחסית לביצוע, בעוד גילויין ואכיפתן קשים ומחייבים השקעת משאבים רבים. בשל כך, ועל אף שמדובר בנאשם אשר זו הרשעתו הראשונה בעבירות מס, אין מנוס מהטלת עונשים אשר יהא בהם כדי להרתיע באופן ממשי עברייני מס כדוגמת הנאשם שלפניי, וזאת בהתאם למדיניות הענישה הנהוגה. תוכניות טיפוליות מצויות אף בשב"ס וניתן יהא לשלב את הנאשם בהתאם. בשל כך, לא ניתן להסתפק במאסר אשר ירוצה בעבודות שירות, כהמלצת שירות המבחן וכעתירת הנאשם וסנגורו, אשר אין בו כדי להרתיע דיו עברייני מס לנוכח התועלת והרווח הרב שהם מפיקים מאי תשלום המס. בהקשר זה, ראו האמור ברע"פ 977/13 **אודיז נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (20.2.2013):

**"עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה בקופה הציבורית, והעקיפה בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס [...]
לאור הלכה זו הותוותה בפסיקה מדיניות הענישה, לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס תוך מתן משקל הבכורה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם**



[...] עוד נקבע, כי בגין עבירות אלו, אין להסתפק, ככלל, בהשתתפות עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, אלא יש למצות את הדין עם העבריינים באמצעות הטלת עונש מאסר בפועל, המלווה בקנס כספי [...] (שם, בפסקה 7).

25. סבורני כי לנוכח מכלול הנסיבות המפורטות לעיל ובשים לב לסכום המס שלא שולם, ומבלי להתעלם מגילו של הנאשם בעת ביצוען של העבירות ובעיקר לנוכח חלוף הזמן והשיהוי בהגשת כתב האישום, יש למקם את עונשו של הנאשם בחלקו האמצעי של מתחם הענישה.

26. אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **14 חודשי מאסר לריצוי בפועל.**

הנאשם יתייצב לריצוי עונשו בתאריך 15.2.18 עד השעה 11:00 בכלא צלמון או בהתאם להוראות שיקבל מקצין שב"ס במסגרת מיון מוקדם של אסירים.

מוצא בזאת צו עיכוב יציאה מהארץ כנגד הנאשם אשר יהיה בתוקף למשך 180 יום או עד למועד התייצבות הנאשם לריצוי המאסר, לפי המוקדם ביניהם. הנאשם יפקיד את דרכונו, אם יש בידו דרכון, במזכירות בית משפט.

תשומת לב הנאשם, לאפשרות כי יפנה לשב"ס בבקשה לערוך לו מיון מוקדם בטרם מאסרו. טלפון - 08-9787336. פקס - 08-9194028.

ב. **12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, והתנאי שלא יעבור ויורשע בכל אחת מהעבירות בהן הורשע, בתקופת התנאי או לאחריה.**

ג. **קנס בסך 30,000 ₪ או 120 ימי מאסר תמורתו.**

הקנס ישולם ב - 15 שיעורים חודשיים שווים ורצופים, תשלום ראשון תוך 30 יום לאחר שחרורו ממאסר והיתרה בכל 1 לחודש שלאחר מכן. אי תשלום אחד מהשיעורים, יעמיד את היתרה לפירעון מיידי. במידה וקיימת הפקדה כספית בתיק זה היא תקוזז מסכום הקנס.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית משפט המחוזי.

**ניתנה והודעה היום כ"ד טבת תשע"ח,
11/01/2018 במעמד הנוכחים.**

עמוד 12



יריב נבון, שופט